

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

53. An gaudeat Immunitate Ecclesiae coniurans seu machinans, vt tradat inimicis Regnum, Ciuitatem, &c. Ex p. 4. tr .1. res. 103.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Sup. hoc in Ref. 46. cur. prope finem & infra in Ref. 50. & 108. in fine.

Principem, contra statum, seu Prouinciam: qui occidit filios, uxorem & fratres Principis item suos Proreges, Confiliarios, Oratores, & alia similia faciens, dicitur utique crimina laesae Maiestatis committere, sed quia non sunt commissa in personam ipsius Principis, gaudebit utique Ecclesiae immunitate; & omnes scribentes post Bullam Gregorianam tenent, & praecipue inter illos Alexander Peregrinus de immunit. cap. 9. per totum; & Bonacina tom. 2. disp. 3. quaest. 7. punct. 6. §. 6. num. 3. nouissime Doctus Franciscus Syluius in resolutionibus variis, verb. immunitas, fol. 108. Nec desinat hic pro curiosis adnotare, quod apud Lacedaemonios Pausanias criminis laesae Maiestatis accusatus totum ad Asylum Palladis Chalcicae perfugium expertus est & impunitus euasit.

Ad rationem vero, quam pro sua sententia adducit Sarpus, nempe si pro minoribus criminibus rei extrahantur ab Ecclesia, quando magis extrahendae erunt pro perduellionis crimine tam praediciali communi bono & Republicae. Respondet, in materia immunitatis, de qua loquimur, ex identitate vel maiori rationis nullum casum excipiendum esse praeter exceptos in iure.

Notandum est hic obiter docere Bonacinae tom. 2. disp. 3. quaest. 7. punct. 7. n. 11. Scientem, & non reuelantem crimen laesae Maiestatis in ipsam personam Principis gaudere immunitate; cum dictio, In, apposta in Bulla Gregoriana importet adionem positiuam, non vero negatiuam, licet contrarium asserat Marius Italia lib. 1. cap. 5. §. 7. num. 52. & Farinacius de immunitate, cap. 14. num. 186. Sed sententia Bonacinae, mihi magis placet, quam etiam tuetur Peregrinus de immunitate, cap. 10. num. 11. & Ghilius in summa, verb. crimen laesae Maiestatis, numer. 1. littera C.

Sup. hoc supra in Ref. 48. §. VI.

RESOL. LI.

An committentes crimen laesae Maiestatis in personam Principis Superiorem recognoscentis gaudeant hac Immunitate? Ex part. i. tract. 1. Ref. 6.

Sup. hoc supra in Ref. 48. cur. prope finem, & in Ref. 50. §. Sed cellae ad medium. & supra in Ref. 54. & 108. in fine.

Non gaudere respondet Gambacurta lib. 5. cap. 44. & ponit exemplum in Principibus nostrae Siciliae, ut Princeps Buterae, Petrapertiae, Castri veterani: & hoc extendit etiam ad Duces, Marchiones, Comites, Vicecomites, & Barones vassallos: & ita ex parte docet Megala in 3. part. lib. 4. cap. 2. §. 1. num. 22.

Sed tu contrarium tene cum Barbos, in Collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 6. num. 10. Peregrino in tract. de immunit. Eccles. cap. 9. n. 8. & nouissime cum Farinac. de immunit. cap. 13. num. 187. & Italia de immunit. lib. 1. cap. 6. §. 7. n. 29. & seq. & num. 36. ver. hoc autem. Et ratio est: quia dato, quod crimen laesae Maiestatis committerent, illos offendendo, gauderent tamen Ecclesiae immunitate: quia praesens Bulla Gregoriana intelligitur de offendentibus personam supremi Principis, cum versetur in materia odiosa, & poenali, ita nomen Principis in Bulla accipiendum est.

RESOL. LII.

An rebellis, vel qui offendit Statuas, vel imagines Principi dicatur, gaudeat Immunitate? Et an euentes falsam monetam; offendentes eum qui habet saluum conductum; & tractantes de faciendis Regibus, ipso viuente, expoliantes nuncios Regis, vel alicuius Principis, ut arcana Regis sciant; & similia perpetuantes gaudeant Immunitate? Ex part. i. tract. 1. Ref. 7.

trantes gaudeant Immunitate? Et quid dicendum, si alicuius, crimen laesae Maiestatis committeret in personam Principis, si non est ei subditus ratione originis, aut domicilij? Et an qui sciunt machinationem contra personam Principis, & non reuelant gaudeant Ecclesiarum Immunitate? Ex part. i. tract. 1. Refol. 7.

§. 1. Vbi supra lib. 5. c. 44. Gambacurta negat, & Villadiego in Polit. c. 3. n. 207. quia reus Maiestatis videtur: sed licet talis crimen laesae Maiestatis committat, attamen immunitate Ecclesiae gaudebit: quia tale crimen non est in personam Principis, ut Constitutio Gregoriana requirit, & ita docet Peregr. de immunit. cap. 10. n. 8.

Supra in Ref. praeterita.

Vnde notandum est hic, quod licet multis modis committatur crimen laesae Maiestatis, hodie tamen per dictam Constitut. Gregor. XIV. statutum est, reum criminis laesae Maiestatis tunc non gaudere immunitate Ecclesiae, si in personam Principis aliquid machinatus fuerit: ergo secus, si non in personam Principis: & idem Peregrin. ubi supra, n. 9. probat, gaudere hac immunitate Ecclesiae offendentes, ut diximus, statuas vel imagines Principum;

Sup. his seqq. supra in Ref. 50. & pro parte in Ref. 53. & 55.

videntes falsam monetam; offendentes eum qui habet saluum conductum; tractantes de faciendis Regibus, ipso viuente; expoliantes nuncios Regis, vel alterius Principis, ut arcana Regni sciant; & similia perpetuantes: nam, licet hic omnes in his delictis committant crimen laesae Maiestatis: non tamen personam Principis offendunt. Et ita asserit Farinac. de immunit. c. 13. n. 190. cum Peregrin. n. 13. & Rebel. Delinquentes ergo contra statuum Principis, licet crimen laesae Maiestatis committant, gaudebunt tamen hac immunitate: nam per rebellionem licet resistant, & non obediant suo Principi; non tamen offendunt personam Principis.

Notandum est etiam cum Megala in 3. part. lib. 4. c. 2. §. 1. n. 23. Ambrosino de immunitate, c. 9. n. 6. Farinac. ubi supra num. 191. quod si aliquis crimen laesae Maiestatis committeret in personam Principis, si non est ei subditus ratione originis, seu domicilij, hanc immunitatem non amitteret: quia talis non dicitur committere crimen laesae Maiestatis, & est communis opinio, teste Rol. lib. 1. cons. 4. num. 5.

An vero, qui sciunt machinationem contra personam Principis, & non reuelant, gaudeant immunitate Ecclesiarum; negativè respondet Farinac. de immunit. cap. 13. num. 186. Sed contrariam sententiam docet Peregrin. tract. de immunit. cap. 10. num. 11. quia, licet tale crimen puniri debeat poena mortis, tamen immunitatem Ecclesiae non amittit, quia crimen est omissionis, & non commissio: contra personam Principis, & in hac Constitutione Summus Pontifex punit delinquentes in committendo, & non in omit-tendo, contra personam Principis: nam illa dictio, in, posita in Bulla, denotat, contra, & per consequens actionem, & non omissionem.

RESOL. LIII.

An gaudeat Immunitate Ecclesia coniurans seu machinans, ut tradat inimicis Regnum, Ciuitatem, &c? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 183.

Negatiuè respondet Gambacurta de immunit. lib. 1. cap. 44. dub. 5. quia talis est reus criminis laesae maiestatis: ergo non debet gaudere immunitate.

Sup. hoc in Ref. praeterita, & supra in Ref. 50. §. 3.

Sed ego contrariam sententiam teneo cum Peregrino

Peregrino de immu. c. 10. n. 7. Farinacio in appen. c. 14. num. 190. Mario Italia de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 7. num. 45. & aliis; quia Gregor. XIV. in sua constitutione excipiendo crimen læsæ Maiestatis taxavit dictam exceptionem in personam ipsiusmet Principis, & paulo antè posuit dictionem taxatiuam tantum, quæ de sui natura est impedire extensionem ad non expressa. Et in dicta constitutione exceptio casuum fit per modum formæ: ergo nihil addi, vel minui potest, sed ad vnguem seruari debet. Ita Peregr. ubi supra, & post hæc scripta inueni hanc sententiam docere etiam Martinum Bonacinam in Decalog. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 6. num. 5. quia, ait ille, in tali casu delinquens non dicitur coniurare in personam Principis, nec facere actionem, in offensionem personæ, sed dignitatis, quæ tali personæ competit: ergo, &c. Et tandem hanc sententiam docet Cæstrus Palaus hoc anno Lugduni impressus tom. 2. de reuerentia debita locis sacris, disp. unica, punct. 9. n. 42. in fine. Vide meipsum in part. 1. tract. 1. resol. 7.

*Que hic est Ref. antecessens.

RESOL. LIV.

An, si quis occidat Fiscalem Regium, vel Presidem iustitie, gaudeat Immunitate Ecclesiæ?
Et quid, si aliquis occidat Episcopum, vel Cardinalem. Ex part. 1. tract. 1. Resol. 20.

Que hic est supra 52. & pro diff. tali huius Ref. supra in Ref. 46. prope finem & in Ref. 50. §. Sed. admedium, & in Ref. 51. & infine Ref. 108.

§. 1. Hæc opinio ex supradictis in Ref. 7. resoluta est: sed in particulari illam posui; quia his diebus à quodam Iuriscofulto agitata fuit, qui dicebat, dictum reum committere, ita facientem crimen læsæ Maiestatis; & idèd non gaudere immunitate Ecclesiæ.

2. Sed prorsus, vt ego illi satisfeci, contrarium dicendum est: quia in Bulla excipitur tantum crimen læsæ Maiestatis contra personam Principis: sed dictus criminofus commisit quidem crimen læsæ Maiestatis; sed non in personam Principis: ergo gaudebit Ecclesiæ immunitate. Et ita in terminis docet Bonacin. de leg. disp. 3. quest. 7. punct. 4. num. 22. & Ambrosin. de imm. cap. 9. num. 7. cum Farinac. de imm. cap. 13. num. 192. qui num. 185. aduertit, etiam occisores Cardinalium, & Episcoporum gaudere dicta immunitate, licèt in tali casu, putet reum à Iudice Ecclesiastico custodiendum esse, vt postea Summus Pontifex informetur: sed absolute occidentes Cardinales non gaudere docet Peregr. de imm. cap. 9. n. 5. etiam si dicti Cardinales galerum, seu capellum Pontifice, non acceperint.

Sup. hoc supra ex doctina Ref. 49. §. VI.

RESOL. LV.

An Monetarij gaudeant Immunitate?
Et an idem dicendum sit de tonforibus Monetarium, quod de eudentibus. Ex part. 6. tract. 1. Ref. 19.

§. 1. Negatiuè respondet Sarpus cap. 5. fol. 52. Neque verò, ait, sacris protegentur locis, qui Monetarij vulgò dicuntur: tum quia perduellionis est species; tum etiam quia sunt publici fures, qui quoad in eis est, humanam societatem destruunt, cunctosque sine discrimine expilant. Hæc ille.

2. Videtur hic Sarpus loqui absolute tam de illis qui eudent falsam monetam, quam de illis, qui bonam tondent: sed ego utroque immunitate gaudere existimo. Et licèt eudens falsam monetam, crimen læsæ Maiestatis dicatur committere, ex l. 2. Cod. de fals. monet. ibi, Cuius obnoxij Maiestatis crimen commit-

Sup. hoc supra in Ref. 52. §. 2. cursum ad medium.

tunt, & docet Decianus lib. 7. cap. 23. num. 1. cum aliis quos refert Farinacius quest. 115. num. 1. Tamen eudentes monetam falsam adhuc puto non esse priuandos priuilegio immunitatis, tam de iure communi, quam de iure nouo constitutionis Gregorianæ: quia in nullo Canone, antiquo excluduntur ab immunitate, & quia non committunt delictum in personam ipsam Principis, quod solum exclusum est in Bulla Gregoriana, & ita in terminis docet Peregrinus de immunit. cap. 10. num. 10. Ioannes Gutierrez in præf. quest. lib. 4. quest. 4. num. 10. & Villalobos in summ. tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 19. vbi sic asserit. [Del que haze moneda falsa se ha de dezir, que aunque el delito es muy graue, le vale la Yglesia, porque no esta espreso en derecho lo contrario, y aunque se cuente por crimen læsæ Maiestatis, es por extension y largo modo, y no propriamente.] Ita ille, & me citato Trullench in Decalog. tom. 1. lib. 1. c. 11. dub. 3. num. 28.

3. Et idem dicendum esse puto de Tonforibus Monetarium, qui gaudebunt utique hac immunitate, vt in specie docet Peregrinus cap. 6. num. 11. Marius Italia lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 15. Nouarius in summa Bullar. tit. de immunit. num. 4. & Bonacina tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. num. 4. & me citato Barbosa de iur. Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 122. qui testatur, quòd cum in Ecclesia Sancti Antonij extra mœnia Ciuitatis Neapolis quidam monetarij confogissent: tunc Plorex Paulo V. supplicauit, quatenus eius Nuncio mandaret, vt eosdem Monetarios ad Regiam Curiam consignare dignaretur. Et Sanctissimus sub die 19. Iulij 1619. mandauit dari litteras Nuncio vt cõfisto sibi summarè & ex processibus Laicorum, quòd isti erant Monetarij, eos consignari mander.

4. Vnde ex his patet responsio ad argumenta Sarpi. Dico igitur ad primum supradictos reos non esse propriè perduellionis reos; sed largo modo: & etiam si essent verè & propriè, asserit Gutierrez etiam gaudere immunitate, cum nullus Canon excludat ab illa reum læsæ Maiestatis humanæ, vt supra probatum est. Quòd hi autem dici possent, vt peperam vult Sarpus, publici latrones, negandum est: quia clam & sine violentia furantur, & non in viis publicis; ergo non sunt publici latrones, atque immunitate gaudere debent: & idèd secundum supradictam nostram sententiam foisse iudicatum in crimine falsæ monetæ in Regali Cancellaria Pinciana, testatur Gutierrez loco citato.

RESOL. LVI.

An fraudantes Regia tributa gaudeant Ecclesiarum Immunitate?
Et an gaudeat Immunitate obligatus ad reddendum ratiocinia ratione alicuius administrationis, & tutela?
Idem est dicendum de Officiali Regio debitor ex causa Syndicatus. Ex part. 6. tract. 1. Ref. 20.

§. 1. Negatiuè respondet Sarpus cap. 5. fol. 52. vbi sic ait. Neque porro ij qui fraudant sicutum, & Reipublicæ pecunias in suos vsus conuertunt; sicuti lex Imperialis decreuit, Ecclesiarum immunitate muniuntur.

2. Verum prorsus affirmatiuè sententiæ est adherendum. Et ita docet Villalobos in summa, tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 17. vbi sic ait. [Quanto à lo que deue, tributos reales, segun que de derecho ciuil, non le vale la Yglesia; mas haze de dezir, que le vale atento el derecho Canonico, come tiene Abad, Gregorio Lopez, y Bobadilla.] Quibus ego addo